

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

CAMERA DEPUTAȚILOR

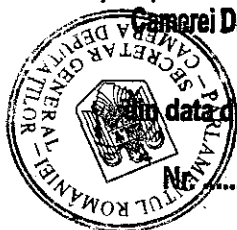
Comisia economică, industrii și servicii
Nr. XX/478/22.12.2015

Comisia pentru tehnologia informației și
comunicațiilor

Nr. 4C-16/1129.M.2016

S-A LUAT ACT

În ședința comună a Birourilor permanente ale
Camerei Deputaților și Senatului

În data de 11.02.2016

Nr. 118

[Signature]

**BIROURILE PERMANENTE
ALE SENATULUI ȘI CAMEREI DEPUTAȚILOR**

[Signature]

Vă înaintăm, alăturat, raportul comun asupra SINTEZEI RAPORTULUI DE AUDIT AL PERFORMANȚEI privind proiectul „Serviciul Universal în sectorul comunicațiilor electronice” în contextul strategiei prevăzute prin „Documentul de politică și strategie privind implementarea Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice” al Curții de Conturi a României.

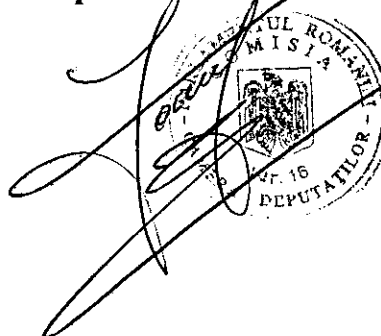
Președinte,

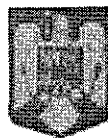
Senator Eugen Ștepuț Nazare

Președinte,

Deputat Daniel Vasile Oajdea

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENAT

COMISIA PENTRU TEHNOLOGIA
INFORMAȚIEI ȘI
COMUNICAȚIILOR

NR. 4C-1A / 1 / 29.01.2016.

COMISIA ECONOMICĂ, INDUSTRII
ȘI SERVICII

NR. XX/448/22.12.2015

**Raport comun asupra
SINTEZEI RAPORTULUI DE AUDIT AL PERFORMANȚEI
privind proiectul „Serviciul Universal în sectorul comunicațiilor
electronice” în contextul strategiei prevăzute prin „Documentul de
politică și strategie privind implementarea Serviciului Universal în
sectorul comunicațiilor electronice” al Curții de Conturi a României**

În ședința comună din data de 17.11.2015, Birourile permanente ale Camerei Deputaților și Senatului au transmis Comisiei pentru buget, finanțe și bănci și Comisiei pentru tehnologia informației și comunicațiilor din cadrul Camerei Deputaților și Comisiei economice, industrii și servicii și Comisiei buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital din cadrul Senatului, SINTEZA RAPORTULUI DE AUDIT AL PERFORMANȚEI privind proiectul „Serviciul Universal în sectorul comunicațiilor electronice” în contextul strategiei prevăzute prin „Documentul de politică și strategie privind implementarea Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice” al Curții de Conturi a României, în vederea întocmirii unui raport comun.

**Entitatea auditată: Autoritatea Națională pentru Administrare și
Reglementare în Comunicații (ANCOM)
Perioada auditată: 2004 – 2014**

***Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în
Comunicații (ANCOM / Autoritatea)*** este organizată și funcționează ca
autoritate publică autonomă cu personalitate juridică, sub control parlamentar.

ANCOM exercită următoarele **atribuții specifice** în domeniul Serviciului
Universal în sectorul comunicațiilor electronice:

- desemnează furnizorii de Serviciu Universal în domeniul comunicațiilor electronice și impune obligații corespunzătoare în sarcina acestora;
- gestionează mecanismele de finanțare a obligațiilor legate de asigurarea Serviciului Universal, prevăzute de legislația specială;
- controlează îndeplinirea obligațiilor impuse furnizorilor de Serviciu Universal în temeiul prevederilor legislației specifice.

Serviciul Universal este definit, în conformitate cu prevederile Directivei 2002/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice de comunicații (directiva privind serviciul universal) „un set minim de servicii de comunicații electronice disponibile, la cerere, pentru toți utilizatorii finali la un preț acceptabil și la o calitate determinată, independent de situarea lor geografică într-un stat membru”.

Directiva 2002/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice de comunicații (directiva privind serviciul universal) a fost transpusă în legislația națională prin Legea nr. 304/2003 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile de comunicații electronice.

Conform prevederilor Legii nr.304/2003 *Serviciul Universal a fost definit ca fiind „dreptul tuturor utilizatorilor finali de pe teritoriul României de a beneficia de serviciile din sfera serviciului universal, la un anumit nivel de calitate, indiferent de localizarea geografică și la tarife accesibile”.*

Serviciile din sfera Serviciului Universal, la care se face referire în definiția sus-menționată, cuprind:

- furnizarea accesului la rețeaua publică de telefonie, la un punct fix;
- accesul la telefoanele publice cu plată;
- serviciul de informații privind abonații și punerea la dispoziție a registrelor abonaților.

Legea nr. 304/2003 a stabilit ca Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informațiilor (MCTI), ca entitate responsabilă de stabilirea politicii și a strategiei privind Serviciul Universal, iar autoritatea națională de reglementare (Autoritatea Națională pentru Reglementare în Comunicații (ANRC), în prezent ANCOM, ca entitate cu responsabilități în implementarea strategiei în domeniu.

În aplicarea legii, Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației a emis în perioada 2004 – 2014 două strategii privind implementarea „Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice”, respectiv:

- în anul 2004, „Documentul de politică și strategie privind implementarea Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice” – aprobat prin Ordinul Ministrului Comunicațiilor și Tehnologiei Informației nr. 184/2004;
- în anul 2009, „Strategia națională privind implementarea serviciului universal în sectorul comunicațiilor electronice” – aprobată prin Ordinul Ministrului Comunicațiilor și Societății Informaționale nr. 461/2009, care a abrogat ordinul anterior.

În anul 2006 Comisia Europeană a declanșat procedura de revizuire a cadrului european în domeniul comunicațiilor electronice. Acest proces de revizuire a fost finalizat în anul 2009 prin adoptarea a două directive și a unui regulament:

- Directiva 2009/136/CE a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2002/22/CE privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile de comunicații electronice, a Directivei 2002/58/CE privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 privind cooperarea dintre autoritățile naționale însărcinate să asigure aplicarea legislației în materie de protecție a consumatorului;
- Directiva 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivelor 2002/21/CE privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice, 2002/19/CE privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora și 2002/20/CE privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice;
- Regulamentul (CE) nr. 1211/2009 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Organismului autorităților europene de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice (OAREC) și a Oficiului.

Directiva 2009/136/CE a Parlamentului European și a Consiliului și Directiva 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului au fost transpuse în legislația națională prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, adoptată cu modificări și completări prin Legea nr. 140/2012, cu modificările și completările ulterioare.

Serviciile cuprinse în sfera Serviciului Universal în domeniul comunicațiilor electronice și evoluția acestora în perioada auditată (2004 – 2014)

În prezent, la nivel național legislația specifică Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice o reprezintă: Ordinul Ministrului Comunicațiilor și Societății Informaționale nr. 461/2009, Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 111/2011 și Decizia Președintelui ANCOM nr. 7/2011.

După anul 2011, odată cu retragerea calității de furnizor de Serviciu Universal societăților care fuseseră desemnate să asigure serviciul de informații privind abonații și registrul abonaților, ANCOM nu a mai desfășurat activități aferente Serviciului Universal, considerând că nu se mai impune intervenția sa, ținând cont de evoluția pieței comunicațiilor electronice.

În prezent nu (mai) există furnizori desemnați pentru niciunul dintre serviciile incluse în sfera Serviciului Universal din următoarele considerente:

- atribuțiile Autorității referitoare la asigurarea accesului și conectării, la un punct fix, la rețelele publice de comunicații electronice se referă, de fapt, la asigurarea posibilităților de comunicare pentru toți cetățenii, indiferent de zona în care aceștia locuiesc. Odată cu dezvoltarea serviciilor de telefonie mobilă s-a înregistrat o tendință accentuată de reducere a interesului populației pentru telefonie fixă, aspect evidențiat de evoluția indicatorilor relevanți pentru piața națională de telefonie fixă comparativ cu telefonie mobilă, respectiv: creșterea numărului de utilizatori ai telefoniei mobile (de la 10,2 mil. în 2004 la 22,30 mil. în 2014) simultan cu reducerea numărului de abonați la telefonie fixă (de la 4,39 mil. în 2004 la 4,00 mil. în 2014), precum și de creșterea ratei de penetrare a telefoniei mobile în ritm accelerat, cu peste 60% între 2004-2014.
- telefoanele publice cu plată nu mai prezintă interes pentru utilizatori, în principal, ca urmare a extinderii pe scară largă a serviciilor de telefonie mobilă.
- pentru punerea la dispoziția utilizatorilor finali a unui serviciu privind abonații și a unui registru al abonaților au existat furnizori de Serviciu Universal desemnați pentru perioada 2009-2011. După retragerea calității de furnizor de Serviciu Universal celor două societăți care trebuiau să asigure aceste servicii, în anul 2011, nu au mai fost desemnați alți furnizori. În mod similar telefoanelor publice, și aceste servicii au fost excluse de unele state membre UE din sfera Serviciului Universal. Belgia, Cehia și Italia nu au mai cuprins în aria Serviciului Universal punerea la dispoziția utilizatorilor a unui registru al abonaților. De asemenea, în Austria, Belgia, Cehia, Franța, Italia și Spania,

asigurarea unui serviciu de informații privind abonații nu mai constituie o obligație în cadrul Serviciului Universal. Reducerea popularității acestor servicii a rezultat ca o consecință firească a apariției noilor alternative de informare disponibile online și caracteristicilor noilor echipamente de comunicații electronice.

- Prin intermediul Deciziei Președintelui ANCOM nr. 7/2011 au fost stabilite o serie de măsuri destinate asigurării unor condiții echivalente de acces pentru persoanele cu dizabilități, care pot fi impuse furnizorilor de Serviciu Universal desemnați pentru celelalte servicii din sfera Serviciului Universal. Or, cum pentru celelalte domenii din sfera Serviciului Universal nu mai există furnizori desemnați, nu mai apare nici posibilitatea instituirii măsurilor în cauză. Mai mult, așa cum este reglementat în legislația aplicabilă Serviciului Universal, accesul la serviciile de telefonie vizează doar telefonie fixă, nu și pe cea mobilă. Prin urmare, chiar în situația desemnării unor furnizori de Serviciu Universal care să asigure accesul la serviciile de telefonie la un punct fix, cărora să le poată fi impuse și o serie de obligații privind persoanele cu dizabilități, de acestea ar putea beneficia doar abonații la telefonie fixă. În consecință, Autoritatea a decis ca măsurile care vizează persoanele cu dizabilități să nu fie implementate prin intermediul Serviciului Universal, acestea fiind impuse tuturor operatorilor din piața de comunicații electronice, tocmai pentru a se putea adresa unui număr cât mai mare de beneficiari.
- Acordarea subvențiilor pentru abonamentele telefonice (pentru telefonie fixă) s-a efectuat doar în anii 2004 și 2005, dar valoarea acestora a fost considerabilă, deoarece subvențiile au reprezentat peste 50% din totalul plăților efectuate din Fondul pentru Serviciul Universal. Acordarea de subvenții nu mai constituie o componentă a Serviciului Universal începând cu anul 2009, când prin OMCSI nr. 461/2009 a fost aprobată noua strategie de implementare a Serviciului Universal. Pe lângă faptul că nu mai există o cerință legală în acest sens, pe piața națională a comunicațiilor electronice nu se mai regăsesc nici condițiile din zorii implementării Serviciului Universal. Între timp, pe de o parte, puterea de cumpărare a populației s-a îmbunătățit iar, pe de altă parte, tarifele abonamentelor la telefonie fixă s-au redus ca urmare a apariției mai multor furnizori de astfel de servicii și intensificării concurenței.

Tendențele înregistrate recent cu privire la Serviciul Universal în sectorul comunicațiilor electronice, la nivel european

Cele mai multe discuții la nivel european cu privire la serviciul universal au vizat introducerea în cadrul Serviciului Universal a obligației de asigurare a conexiunilor de internet în bandă largă. Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor - *Serviciul universal în comunicațiile electronice: raport cu privire la rezultatul consultării publice și la cea de a treia revizuire periodică a domeniului de aplicare în conformitate cu articolul 15 din Directiva 2002/22/CE* - COM(2011) 795 final, prevedea faptul că se analizează necesitatea introducerii asigurării internetului în bandă largă ca o obligație în cadrul Serviciului Universal: „în stadiul actual, Comisia nu consideră că este necesară modificarea conceptului de bază și a principiilor Serviciului Universal ca instrument pentru prevenirea excluziunii sociale. În stadiul actual nu ar fi oportună includerea mobilității sau impunerea benzii largi la o rată a transferului de date specifică la nivelul UE. Se așteaptă ca importanța accesului de bandă largă să crească în rândurile cetățenilor europeni. Chiar dacă pentru moment ar fi prematur să se includă acest aspect în OSU (Obligațiile privind Serviciul Universal, n.a.) la nivelul UE, Comisia va continua să monitorizeze dezvoltările pieței de bandă largă, inclusiv în contextul social. Comisia va lua în calcul aceste dezvoltări cu ocazia următoarei revizuirii a domeniului de aplicare a Serviciului Universal”.

Situația comparativă a serviciilor incluse în sfera Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene

- Cele mai recente informații privind cadrul de reglementare a Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice în statele membre și, implicit, a serviciilor incluse în sfera acestuia se regăsesc în documentul de lucru al Comisiei Europene intitulat **„Implementarea cadrului european de reglementare privind comunicațiile electronice – 2014”**.
- Imaginea de ansamblu care se conturează pe baza datelor furnizate de autoritățile naționale de reglementare în comunicații ale statelor membre este una foarte diversă, Serviciul Universal, prin prisma componentelor incluse în sfera sa, fiind un concept dinamic aflat într-o permanentă evoluție.
- Unele state și-au relaxat obligațiile privind Serviciul Universal referitoare la serviciile deja disponibile în piață sau a căror însemnătate s-a redus (în special registrele abonaților, informațiile despre abonați și telefoanele publice). În schimb, unele state au decis să extindă obligațiile privind Serviciul Universal referitoare la internet pentru a include conexiunile în

bandă largă, ceea ce a presupus o modificare a ratelor de transfer de la 144kbps la până la 1-4 Mbps.

Fondul pentru Serviciul Universal

Potrivit cadrului legal aplicabil în perioada 2004-2014, sumele colectate în Fondul pentru Serviciul Universal au ca unică destinație finanțarea implementării serviciilor din sfera Serviciului Universal prin mecanismul de compensare. Astfel, actele normative incidente prevăd:

- Legea nr. 304/2003: „În acest scop ANRCTI va stabili furnizorii de rețele de comunicații electronice și furnizorii de servicii de comunicații electronice care au obligația să contribuie la compensare, cuantumul contribuțiilor datorate, modalitatea și termenul de plată, precum și orice alte elemente necesare în vederea funcționării acestui mecanism”;
- OMCTI nr. 184/2004: „ANRC va implementa mecanismul de compensare a costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal, identificând furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice care au obligația să contribuie la compensare și stabilind cuantumul contribuțiilor datorate, modalitatea și termenul de plată, precum și orice alte elemente necesare în vederea funcționării acestui mecanism, în conformitate cu prevederile prezentului document de politică și strategie”;
- OUG nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice cuprinde (la art. 88) prevederi clare în acest sens:

„(2) ANCOM determină mecanismul de compensare a costului net al obligațiilor privind serviciul universal, cu respectarea principiilor transparenței, minimei atingeri aduse concurenței, nediscriminării și proporționalității, bazat pe contribuții ale furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice. ...

(5) Prin intermediul mecanismului de compensare ... nu pot fi finanțate decât serviciile furnizate în condițiile prevăzute ...”.

- Activitățile întreprinse perioada 2004-2014 în domeniul Serviciului Universal au determinat efectuarea de plăți din Fondul pentru Serviciul Universal doar pentru compensarea costurilor nete înregistrate și solicitate de furnizorii desemnați care au instalat telecentre și de cei care au acordat subvenții pentru abonamentele telefonice. Pentru telefoanele publice cu plată nu au fost desemnați furnizori de Serviciu Universal, iar celor care trebuiau să asigure punerea la dispoziția utilizatorilor finali a unui registru al abonaților și a unui serviciu de informații privind abonații le-a fost retrasă calitatea de furnizor de Serviciu Universal, încetându-le astfel toate drepturile și obligațiile care

decurgeau din aceasta. În concluzie, disponibilitățile bănești ale Fondului pentru Serviciul Universal au fost utilizate pentru implementarea a două dintre componentele Serviciului Universal (instalarea de telecentre și acordarea de subvenții), ambele fiind menite să asigure accesul și conectarea, la un punct fix, la rețelele publice de comunicații electronice.

- Începând cu anul 2009, valoarea operațiunilor efectuate prin Fondul pentru Serviciul Universal s-a redus considerabil, limitându-se la unele încasări provenind din majorări și penalități aferente anilor precedenți, precum și la plăți reprezentând costul net compensat pentru unele telecentre puse în funcțiune cu întârziere. De asemenea, în anii 2013 și 2014 nu au mai fost efectuate plăți. În consecință, în perioada 2009-2014, soldul Fondului la sfârșitul fiecărui an s-a menținut relativ constant, valoarea acestuia situându-se între 65.200.972 lei (în 2009) și 68.912.980 lei (în 2014).

Disponibilul din Fondul pentru Serviciul Universal a înregistrat nivelul maxim în anul 2006, de 85.249.139,02 lei și nivelul minim, de 48.321.030,80 lei, în anul 2004 (anul constituirii fondului); în perioada 2009 – 2014 disponibilul din fond a fost relativ constant situându-se între 65.200.972,18 lei (în 2009) și 68.912.980,10 lei (în 2014).

Nivelul cel mai mare al încasărilor la FSU s-a înregistrat în perioada 2004 – 2006, respectiv 48.321.030,80 lei în 2004, 43.483.243,29 lei în 2006 și 22.356.276,83 lei în 2005; în restul intervalului analizat încasările au avut valori nesemnificative, excepție făcând anul 2010 când s-au realizat încasări în sumă de 4.767.747 lei;

Ponderea mare în cadrul încasărilor la Fond o dețin cele din anul curent în perioada 2004 – 2006 (perioadă în care s-au colectat contribuții la FSU), respectiv cele din anii precedenți în perioada 2007 – 2014 (perioadă în care s-au realizat încasări doar din restanțe la plată ale furnizorilor din perioada 2004 – 2006).

Nivelul cel mai mare al plăților la Fond s-a înregistrat în anul 2005 cu 20.726.728,45 lei, urmat de anul 2009 cu 12.340.672,17 lei, respectiv 2006 cu 8.184.683,45 lei; în perioada 2010 - 2012 plățile au fost nesemnificative, iar la începutul și sfârșitul intervalului nivelul plăților a fost zero.

Ponderea mare în nivelul plăților au deținut-o:

- în perioada 2005 – 2006 - subvențiile acordate familiilor cu venituri reduse pentru abonamentele la telefonie fixă,
- în perioada 2007 – 2012 – sumele reprezentând compensări ale costului net plătite furnizorilor care au instalat telecentre.

Evoluția creanțelor la Fondul pentru Serviciul Universal

Deși ANCOM nu a mai emis decizii de colectare a contribuțiilor de la furnizorii de comunicații electronice încă din anul 2006, o parte din sumele datorate de furnizori nu au fost încasate nici până în prezent, astfel că valoarea creanțelor la Fondul pentru Serviciul Universal era la data de 31 decembrie 2014 în sumă de 4.854.382 lei.

- În componența creanțelor la 31.12.2014, ponderea principală o dețineau doi furnizori, respectiv Argirom Internațional SA cu 2.110.620 lei (44% din total), urmat de Telecomunicații CFR SA cu 1.831.304 lei (38%).
- În timpul acțiunii de audit, ANCOM a recuperat integral creanțele de la societatea Telecomunicații CFR SA.
- *Nivelul cel mai ridicat al creanțelor la fond s-a înregistrat în anul 2005 cu 15.314.925 lei la 31 decembrie, în anul următor fiind încasate creanțe din anii anteriori în sumă de 13.345.278 lei;*
- *Nivelul cel mai scăzut al creanțelor la fond s-a înregistrat în anul 2009 cu 2.690.760 lei la 31 decembrie, deoarece în perioada 2007 – 2009 nu au mai fost emise titluri de creanță, fiind încasate cele din anii anteriori;*
- *În perioada 2006 – 2009, s-a înregistrat cel mai redus nivel al creanțelor, iar în cadrul intervalului s-a diminuat, de asemenea, de la 3.859.188 lei (la 31 decembrie 2006) la 2.690.760 lei (la 31 decembrie 2009);*
- *În perioada 2010 – 2014, ritmul de încasare al creanțelor a crescut, astfel că nivelul creanțelor s-a redus de la 6.867.420 lei la 31 decembrie 2010 la 4.854.382 lei la 31 decembrie 2014.*
- *Din valoarea totală a creanțelor la FSU, la 31 decembrie 2014, de 4.854.382 lei, ponderea cea mai mare o dețin creanțele care provin din anul 2010, în valoare de 1.794.721 lei (37% din total), urmate de cele din anul 2004, cu 1.366.622 lei (28%), respectiv anul 2008, în sumă de 1.306.620 lei (27%).*
- *Conform datelor și documentelor puse la dispoziția auditorilor vechimea mare a creanțelor neîncasate se datorează faptului că furnizorii în cauză au intrat sub incidența procedurii insolvenței; potrivit legii, de la data deschiderii procedurii insolvenței se suspendă de drept toate acțiunile judiciare, extrajudiciare sau măsurile de executare silită pentru realizarea creanțelor asupra debitorului sau bunurilor sale, recuperarea sumelor restante putându-se realiza numai în cadrul procedurii insolvenței, cu participarea lichidatorului judiciar.*

- Doi furnizori dețin ponderea cea mai mare în valoarea totală a creanțelor la FSU, (de 4.854.382 lei, la 31 decembrie 2014), respectiv Argirom Internațional SA cu 2.110.620 lei (44% din total), din care 1.038.962 lei reprezentând debit principal și 1.071.658 lei accesorii, urmat de Telecomunicații CFR SA cu 1.831.304 lei (38%), reprezentând accesorii.
- În timpul auditului, ANCOM a recuperat integral creanțele neîncasate de la societatea Telecomunicații CFR SA în sumă de 1.831.304,20 lei, conform ordinelor de plată nr. 516/09.03.2015 (500.000 lei) și nr. 574/13.03.2015 (1.331.304,20 lei).
- În cazul furnizorilor aflați în insolvență, sumele reprezentând creanțe neîncasate fac obiectul demersurilor legale de recuperare, în cadrul procedurii insolvenței, în condițiile Legii nr.85/2006, în funcție de fondurile obținute în cadrul procedurii insolvenței și în concurs cu ceilalți creditori înscriși la masa credală.
- Referitor la colectarea contribuțiilor pentru finanțarea serviciilor din sfera Serviciului Universal.
- Colectarea contribuțiilor la Fondul pentru Serviciul Universal, s-a realizat în mod diferit în cadrul intervalului analizat, diferența constând în momentul colectării. Astfel:
 - pentru perioada 2004 - 2010 (contribuții colectate până în anul 2006) sumele au fost colectate în avans (în temeiul Deciziei nr. 1074/ 2004),
 - pentru perioada 2011 - prezent (ulterior intrării în vigoare a Deciziei nr. 7/2011), contribuțiile se colectează doar în situațiile în care ANCOM identifică un cost net care constituie o sarcină injustă pentru un eventual furnizor de Serviciu Universal desemnat și doar până la limita compensării aceluși cost net.
- După anul 2006, ANCOM a decis să nu mai colecteze contribuții până la epuizarea disponibilului, în contextul în care Fondul pentru Serviciul Universal destinat finanțării costului net al furnizării serviciilor din sfera Serviciului Universal a prezentat un sold pozitiv la sfârșitul fiecărui an din întreg intervalul analizat, cu o valoare semnificativă, cuprinsă între 48 și 85 mil. lei.
- Prin urmare, Autoritatea de reglementare a decis ca procesul de colectare a contribuțiilor datorate de furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și de furnizorii de servicii de telefonie destinate publicului să se reia doar în momentul în care se estimează că necesarul de compensare al costului net total va depăși disponibilul existent.
- Referitor la modul de alocare a fondurilor destinate finanțării serviciilor din sfera Serviciului Universal
- La art. 34¹ din Decizia nr. 1074/2004 a fost prevăzut modul de alocare a fondurilor destinate finanțării Serviciului Universal:

Pentru anul 2005:

- 45% din fondurile totale, pentru furnizarea accesului la rețeaua publică de telefonie, la un punct fix, prin intermediul telecentrelor,*
- 35% din fondurile totale, pentru subvenționarea serviciilor de acces la rețeaua publică de telefonie, la un punct fix;*
- 20% din fondurile totale, pentru furnizarea accesului la telefoanele publice cu plată.*

- *Bugetul ANCOM pe anul 2005, alocat implementării Serviciului Universal a fost în valoare de 80.459 mii lei, din care:*
 - 36.207 mii lei (45%) pentru instalarea de telecentre,*
 - 28.160 mii lei (35%) pentru acordarea de subvenții,*
 - 16.092 mii lei (20%) pentru instalarea de telefoane publice cu plată.*
- *Față de bugetul alocat pe anul 2005, gradul de utilizare a fondurilor alocate a fost de numai 25,76%.*
- *Începând cu anul 2006, modul de alocare a fondurilor destinate finanțării serviciului universal se stabilește anual de către ANRC, în funcție de prioritățile de implementare a Serviciului Universal, asumate de ANRC pentru anul respectiv în vederea atingerii obiectivelor politicii și strategiei privind implementarea Serviciului Universal, avându-se în vedere și sumele rămase neutilizate la sfârșitul exercițiului financiar precedent și reportate pentru anul respectiv.*
- *Din analiza datelor cu privire la bugetul anual alocat de ANCOM din Fondul pentru Serviciul Universal și sumele utilizate pentru implementarea Serviciului Universal se constată că gradul de utilizare a fondurilor alocate a fost foarte redus an de an, respectiv: până la 10% în anii 2006 și 2008 (4,54% în 2008, 9,07% în 2006); până la 30% în anii 2005, 2007 și 2010 (24,21% în 2007, 24,73% în 2010 și 25,76% în 2005); peste 30% în 2009 (38,21%). În anii 2011 și 2012 gradul de utilizare a fondurilor alocate a fost mult mai ridicat, respectiv 74,40% în 2012 și 97,50% în 2011, dar și valoarea sumelor alocate a fost mult mai mică față de anii precedenți.*

Referitor la colectarea contribuțiilor pentru finanțarea serviciilor din sfera Serviciului Universal

- *Colectarea contribuțiilor la Fondul pentru Serviciul Universal, s-a realizat în mod diferit în cadrul intervalului analizat, diferența constând în momentul colectării. Astfel:*

- pentru perioada 2004 - 2010 (contribuții colectate până în anul 2006) sumele au fost colectate în avans (în temeiul Deciziei nr. 1074/ 2004),
 - pentru perioada 2011 - prezent (ulterior intrării în vigoare a Deciziei nr. 7/2011), contribuțiile se colectează doar în situațiile în care ANCOM identifică un cost net care constituie o sarcină injustă pentru un eventual furnizor de Serviciu Universal desemnat și doar până la limita compensării acelu cost net.
- După anul 2006, ANCOM a decis să nu mai colecteze contribuții până la epuizarea disponibilului, în contextul în care Fondul pentru Serviciul Universal destinat finanțării costului net al furnizării serviciilor din sfera Serviciului Universal a prezentat un sold pozitiv la sfârșitul fiecărui an din întreg intervalul analizat, cu o valoare semnificativă, cuprinsă între 48 și 85 mil. lei.
- Prin urmare, Autoritatea de reglementare a decis ca procesul de colectare a contribuțiilor datorate de furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și de furnizorii de servicii de telefonie destinate publicului să se reia doar în momentul în care se estimează că necesarul de compensare al costului net total va depăși disponibilul existent.

Referitor la modul de alocare a fondurilor destinate finanțării serviciilor din sfera Serviciului Universal

La art. 34¹ din Decizia nr. 1074/2004 a fost prevăzut modul de alocare a fondurilor destinate finanțării Serviciului Universal:

Pentru anul 2005:

- 45% din fondurile totale, pentru furnizarea accesului la rețeaua publică de telefonie, la un punct fix, prin intermediul telecentrelor;
- 35% din fondurile totale, pentru subvenționarea serviciilor de acces la rețeaua publică de telefonie, la un punct fix;
- 20% din fondurile totale, pentru furnizarea accesului la telefoanele publice cu plată.

Bugetul Autorității pe anul 2005, alocat implementării Serviciului Universal a fost în valoare de 80.459 mii lei, din care:

- 36.207 mii lei (45%) pentru instalarea de telecentre,
- 28.160 mii lei (35%) pentru acordarea de subvenții,
- 16.092 mii lei (20%) pentru instalarea de telefoane publice cu plată.

Față de bugetul alocat pe anul 2005, gradul de utilizare a fondurilor alocate a fost de numai 25,76%.

Începând cu anul 2006, modul de alocare a fondurilor destinate finanțării serviciului universal se stabilește anual de către ANRC, în funcție de prioritățile

de implementare a Serviciului Universal, asumate de ANRC pentru anul respectiv în vederea atingerii obiectivelor politicii și strategiei privind implementarea Serviciului Universal, avându-se în vedere și sumele rămase neutilizate la sfârșitul exercițiului financiar precedent și reportate pentru anul respectiv.

Din analiza datelor cu privire la bugetul anual alocat de Autoritate din Fondul pentru Serviciul Universal și sumele utilizate pentru implementarea Serviciului Universal se constată că gradul de utilizare a fondurilor alocate a fost foarte redus an de an, respectiv: până la 10% în anii 2006 și 2008 (4,54% în 2008, 9,07% în 2006); până la 30% în anii 2005, 2007 și 2010 (24,21% în 2007, 24,73% în 2010 și 25,76% în 2005); peste 30% în 2009 (38,21%). În anii 2011 și 2012 gradul de utilizare a fondurilor alocate a fost mult mai ridicat, respectiv 74,40% în 2012 și 97,50% în 2011, dar și valoarea sumelor alocate a fost mult mai mică față de anii precedenți.

Din analiza datelor cu privire la bugetul anual alocat de Autoritate din Fondul pentru Serviciul Universal și sumele utilizate pentru instalarea de telecentre se constată că gradul de utilizare a fondurilor alocate a fost foarte redus an de an, respectiv: până la 5% în anii 2005, 2006 și 2008 (0,92% în 2006, 1,24% în 2005 și 4,54% în 2008); până la 25% în anii 2007 și 2010 (24,21% în 2007 și 24,73% în 2010); peste 30% în 2009 (38,21%). În anii 2011 și 2012 gradul de utilizare a fondurilor alocate a fost mult mai ridicat, respectiv 74,40% în 2012 și 97,50% în 2011, dar și valoarea sumelor alocate a fost mult mai mică față de anii precedenți.

Din analiza datelor cu privire la bugetul anual alocat de Autoritate din Fondul pentru Serviciul Universal, în urma rectificărilor bugetare, și sumele utilizate pentru acordarea de subvenții se constată că astfel de sume au fost alocate numai în perioada 2004 – 2006. Gradul de utilizare a sumelor alocate (plăți efectuate) a fost de 72,01% în 2005, în schimb în anul 2006 a fost de numai 8,15%. Menționăm că, în bugetul final pentru anul 2006, fondurile destinate instalării de telecentre cât și cele alocate acordării de subvenții au fost evidențiate la nivel global, în cadrul unui singur subcapitol bugetar.

Din analiza datelor cu privire la bugetul anual alocat de Autoritate din Fondul pentru Serviciul Universal și sumele utilizate pentru instalarea de telefoane publice cu plată se constată că astfel de sume au fost alocate numai în anul 2005, dar acestea nu au fost utilizate.

Referitor la compensarea costului net

În cadrul intervalului analizat (2004 – 2014), ANCOM a colectat contribuții la Fondul pentru Serviciul Universal în valoare totală de 120.604.766 lei și a efectuat compensări ale costului net al serviciilor din sfera Serviciului

Universal furnizate, în valoare totală de 51.691.785 lei, astfel că la sfârșitul anului 2014 Fondul pentru Serviciul Universal prezenta un sold de 68.912.981 lei;

La cererea furnizorilor de Serviciu Universal desemnați, Autoritatea de reglementare a efectuat în perioada 2005 – 2012 compensări ale costului net pentru doar două dintre serviciile care intră în sfera Serviciului Universal, respectiv:

- subvenții acordate familiilor cu venituri reduse pentru plata abonamentelor la telefonie fixă, în valoare totală de 27.631.929 lei (în perioada 2005 – 2006);
- compensări ale costului net al telecentrelor instalate de furnizorii desemnați prin licitațiile organizate în perioada 2005 – 2008, în valoare totală de 24.059.856 lei (în perioada 2005 – 2012);

În ultima parte a intervalului auditat, respectiv în perioada 2010 – 2012 plățile din Fondul pentru Serviciul Universal, reprezentând compensări ale costului net al telecentrelor, au avut o pondere redusă în totalul plăților cuprinsă între 1% și 2% anual, iar în ultimii doi ani (2013 și 2014) nu au mai fost efectuate plăți.

RECOMANDĂRILE AUDITULUI PERFORMANȚEI

Referitor la evaluarea serviciilor cuprinse în sfera Serviciului Universal din domeniul comunicațiilor electronice se recomandă:

1. Evaluarea permanentă a gradului de disponibilitate/ utilitate a serviciilor incluse în sfera Serviciului Universal, prin intermediul unui set de indicatori relevanți, stabiliți de Autoritate împreună cu ministerul de resort și, în măsura în care se constată necesitatea, desemnarea unor noi furnizori de Serviciu Universal.

2. Referitor la structura serviciilor incluse în sfera Serviciului Universal în domeniul comunicațiilor electronice se recomandă:

2.1. Analiza structurii serviciilor incluse în sfera actuală a Serviciului Universal, în scopul identificării unor posibilități reale și sustenabile pentru revizuirea acesteia, prin prisma trinomului cerere – necesitate – costuri implicate, corelat cu evoluțiile domeniului de aplicare, atât la nivel național, cât și european.

2.2. În acest sens, Autoritatea va urmări în continuare tendințele înregistrate la nivel european și, dacă se constată necesitatea, ținând cont de condițiile naționale și de costurile implicate, va proceda la modificarea serviciilor cuprinse în sfera Serviciului Universal în domeniul comunicațiilor electronice, în concordanță cu rezultatele analizelor proprii și ale revizuirii periodice ale domeniului de aplicare a Serviciului Universal la nivel european.

3. Referitor la cadrul legal aplicabil Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice se recomandă:

3.1. Modificarea cadrului legal aplicabil Serviciului Universal, în situația identificării de noi servicii care să contribuie la eliminarea excluziunii sociale și care nu exced sfera de aplicare a Serviciului Universal în domeniul comunicațiilor electronice.

3.2. Eventualele propuneri de modificare a cadrului legal aplicabil Serviciului Universal se vor realiza ținând cont de punctele de vedere ale părților interesate, exprimate în procesul de consultare publică și prin colaborare cu celelalte autorități ale administrației publice centrale cu competențe în acest domeniu.

4. Referitor la utilizarea Fondului pentru Serviciul Universal și la creanțele la Fond se recomandă:

4.1. Evaluarea tuturor posibilităților de utilizare a sumelor existente în Fondul pentru Serviciul Universal în limitele prevăzute de reglementările legale aplicabile.

4.2. Continuarea demersurilor pentru încasarea creanțelor de la furnizorii de Serviciu Universal în domeniul comunicațiilor electronice, inclusiv a dobânzilor și penalităților de întârziere aferente, prin utilizarea tuturor modalităților de stingere a acestora, prevăzute de lege.

La dezbaterile celor două comisii a participat din partea ANCOM, domnul Eduard Lovin - director, Direcția Executivă Reglementare care a precizat că au fost preluate recomandările CCR astfel:

1. Recomandarea 1

Punctul 1.1.

ANCOM va continua activitatea de monitorizare a evoluției pieței comunicațiilor electronice astfel încât să intervină acolo unde sunt semnale că setul minim de servicii de comunicații electronice asociat serviciului universal nu mai poate fi asigurat pe baze comerciale, obiectivul Autorității fiind acela de a se asigura că utilizatorii de pe teritoriul României au posibilitatea de a avea acces la serviciile incluse în sfera serviciului universal.

2. Recomandarea 2

Punctul 2.1.

Serviciile incluse în sfera serviciului universal sunt evaluate periodic la nivelul UE pentru a se determina dacă este oportună eliminarea/adăugarea de noi servicii prin prisma unor criterii ce se referă la disponibilitatea și accesibilitatea acestor servicii pentru majoritatea utilizatorilor finali din UE. Astfel, în anul 2016, Comisia Europeană va analiza oportunitatea revizuirii serviciilor incluse în sfera serviciului universal, urmând ca, în cazul în care o asemenea revizuire se va concretiza, ANCOM să realizeze demersurile necesare pentru implementarea acestor modificări ale legislației în acest domeniu.

Punctul 2.2.

ANCOM va continua să urmărească evoluția modificărilor legislative atât la nivel național, cât și european, va colabora cu instituțiile de resort, contribuind, dacă este necesar, cu expertiza sa tehnică și va acționa în cazul în care se impune o revizuire a legislației secundare pentru care ANCOM are atribuții directe.

Observăm că Autoritatea este implicată la toate nivelurile prin reprezentanții săi în activitatea BEREC, organism cu rol consultativ la nivel european în ceea ce privește modificarea cadrului de reglementare în sectorul comunicațiilor electronice, inclusiv în elaborarea opiniilor BEREC cu privire la modificarea cadrului legislativ relevant.

3. Recomandarea 3

Punctul 3.1.

Având în vedere că în prezent, la nivel european, se poartă discuții pe tema revizuirii cadrului legal în domeniul comunicațiilor europene, este posibil să se revizuiască și prevederile în materia serviciului universal, în sensul excluderii din sfera serviciului universal a anumitor servicii care nu mai reflectă realitatea de pe piață, și, respectiv, al introducerii unor noi servicii care să răspundă adecvat nevoilor actuale ale utilizatorilor.

Așa cum am precizat mai sus, ANCOM va continua să urmărească îndeaproape evoluția cadrului european de reglementare în domeniul serviciului universal și, în colaborare cu instituțiile relevante, va depune toate diligențele pentru armonizarea legislației naționale cu cadrul legislativ comunitar.

Punctul 3.2.

Luând în considerare faptul că orice revizuire a cadrului legal trebuie să se facă cu respectarea procedurii de transparență decizională, ANCOM va menține un dialog deschis și permanent cu reprezentanții industriei și ai utilizatorilor finali, atât prin intermediul procesului de consultare publică și al Consiliului

Consultativ, cât și prin numeroasele întâlniri de consultare și de lucru pe proiecte, organizate la inițiativa ANCOM sau a persoanelor interesate.

Recomandarea 4

Punctul 4.1.

Având în vedere reglementările aplicabile în privința fondului pentru serviciul universal, ANCOM va avea în vedere utilizarea rațională a acestuia și în scopul pentru care a fost colectat, atunci când va constata necesitatea impunerii unor obligații de serviciu universal prin desemnarea unuia sau mai multor furnizori de serviciu universal care vor înregistra un cost net ce reprezintă o sarcină injustă. Orice utilizare a fondului de serviciu universal în alt scop nu este posibilă din punct de vedere legal.

Punctul 4.2.

În cazul furnizorilor care încă datorează sume constând în contribuție pentru compensarea costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal, ANCOM va continua să exercite cu diligență toate demersurile adecvate pentru recuperarea sumelor datorate.

Față de cele prezentate, membrii celor două comisii, cu majoritate de voturi, au hotărât adoptarea prezentului raport pe care îl înaintăm Birourilor permanente Reunite.

Președinte,
Deputat Daniel Vasile Oajdea

Secretar,
Deputat Răzvan Ionuț Tănase

A handwritten signature in black ink.

Președinte,
Senator Eugen Tapu-Năzare

Secretar,
Senator Cristiana-Irina Anghel

A handwritten signature in black ink.